

Sadarbības projekti

Publicēts: 24.11.2020.

Seminārs par OECD 2019. gada pensiju ziņojumu

Labklājības ministrija 2020.gada 5.februārī rīkoja semināru par OECD darbu pensiju politiku izvērtēšanas jomā un diskusiju par OECD 2019.gada pensiju ziņojumu (*Pensions at A Glance*) un tā secinājumiem. Seminārā OECD kolēģi sniedza vispārīgu informāciju par OECD dalībvalstu aktualitātēm pensiju jomā. Atsevišķa semināra sesija bija veltīta nestandarta darba formām, aplūkojot šajos režīmos nodarbināto skaita pieauguma ietekmi uz sociālās apdrošināšanas iemaksu iekasēšanu. Seminārā tika sniegts salīdzinājums, kā Latvijas pieeja nestandarta darba formu iekļaušanas jomā izskatās salīdzinājumā ar citām OECD valstīm. Seminārā piedalījās labklājības nozares eksperti, sociāli partneri, Latvijas Bankas, privāto pensiju fondu pārvaldītāji, akadēmiskās jomas pārstāvji.

Seminārs par savienotu administratīvo datu izmantošanu darba tirgus politiku novērtēšanā

2019.gada 18.novembrī Labklājības ministrijas pārstāvji piedalījās Eiropas Komisijas un OECD kopīgi rīkotajā seminārā par savienotu administratīvo datu izmantošanu darba tirgus politiku novērtēšanā (*Evaluating Labour Market Policies Through the Use of Linked Administrative Data*) un prezentēja Latvijas pieredzi zinātniskā pētījuma par Latvijas darba tirgus politiku izstrādē.

OECD ziņojums par Latvijas pensiju sistēmu

Pētījuma mērķis bija izanalizēt Latvijas pensiju sistēmu, t.sk. valsts obligāto nefondēto pensiju shēmu, valsts fondēto pensiju shēmu, kā arī privāto brīvprātīgo pensiju shēmu, īpašu uzmanību pievēršot pensiju sistēmas finanšu ilgtspējai un pensiju pabalstu problemātikai. Izvērtējuma rezultātā OECD sniedza rekomendācijas, kas vērstas uz visu trīs pensiju sistēmas līmeņu pilnveidi

Pētījums pabeigts un publicēts 2018. gada 7. martā. Ziņojumā OECD secina, ka uz apdrošināšanas iemaksām balstītas valsts obligātās pensiju apdrošināšanas sistēmas ieviešana un pāreja uz gandrīz universālu pensijas sistēmu 1996. gadā kopumā noritējusi sekmīgi. Vienlaikus izvērtējumā uzsvērts, ka nabadzības riska indekss gados vecākiem cilvēkiem (īpaši sievietēm un tiem, kas vecāki par 75 gadiem) ir augsts. OECD arī secina, ka, lai arī valsts pensiju sistēmas finanšu stabilitāte un ilgtspēja nākotnē tiks nodrošināta, taču, ņemot vērā vidējā dzīves ilguma pieauguma prognozes, neveicot attiecīgas izmaiņas pensijas vecumā, pensiju atvietošanas līmenis nākotnē būs zemāks par vidējo OECD. Tāpat OECD ieskatā Latvijai jārisina jautājumi, kas tālāk uzlabotu fondēto pensiju sistēmas funkcionēšanu, piemēram, atšķirīgie apdrošināšanas iemaksu noteikumi, vienotas dzīvescikla ieguldījuma stratēģijas (kā piedāvājuma pēc noklusējuma) trūkums, augsti administratīvie maksājumi, iespējami šķēršļi jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū, kā arī komunikācija ar sistēmas dalībniekiem.

OECD Reviews of Pension Systems: Latvia, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264289390-en>.

OECD pētījums par Latvijas aktīvo darba tirgus politiku

Zinātniskā pētījuma par Latvijas aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem mērķis bija izvērtēt pasīvās un aktīvās darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā, un tā rezultāti paredzēti izmantošanai "Iekļaujošas nodarbinātības

pamatnostādņu 2015.-2020. gadam” starpposma novērtējuma izstrādē un uz pierādījumiem balstīta attīstības plānošanas dokumenta 2021.-2027. gadam izstrādei. Pētījuma rezultāti tika prezentēti konferencē 2019.gada 16.aprīlī. Konferences kopsavilkuma video un pilns videoieraksts ir pieejams Labklājības ministrijas *youtube* kontā (<https://bit.ly/2JMZeTX>), zinātniskais pētījums ir pieejams arī latviski: <https://doi.org/10.1787/ce74856f-lv>).

Pētījuma darba uzdevums tika īpaši pielāgots Latvijas politikas veidotājus interesējošiem jautājumiem, un tā centrālais jautājums bija darba tirgus politikas pasākumu efektivitātes novērtējums. Pētījumā papildus OECD ierastajam dalībvalstu salīdzinošajam izvērtējumam ir ietvertas arī specifiski šim pētījumam pielāgotas ekonometriskās analīzes metodes. Pētījumā tika izmantoti savienoti administratīvie mikro līmeņa dati (t.i., dati personu līmenī par laika periodu no 2012.gada līdz 2017. gadam) no četrām datubāzēm: (1) Nodarbinātības valsts aģentūras datu bāze “BURVIS”, (2) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras datu bāze, (3) Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datu bāze “Iedzīvotāju reģistrs”, (4) Pašvaldību sociālās palīdzības datubāze SOPA. Latvijas pētījumā izmantotā pieeja ir atzīmēta kā labā prakse un 2019.gada rudenī tiks prezentēta Eiropas Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta un OECD kopīgi rīkotajā seminārā par savienotu administratīvo datu izmantošanu darba tirgus politiku novērtēšanā.

Pētījumu finansēja Latvijas Republikas Labklājības ministrija Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta “Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings” ietvaros, līgums LM 2017/24-1-1323/03.

Evaluating Latvia's Active Labour Market Policies, Connecting People with Jobs, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/6037200a-en>

OECD pārskats par Latvijas darba tirgus un sociālo politiku

Latvijas pirmsiestāšanās procesā OECD veica padziļinātus pētījumus, lai izvērtētu Latvijas atbilstību OECD standartiem. Darba tirgus un sociālās politikas pārskatā analizēta Latvijas situācija un līdzšinējās reformas, sniegts OECD ekspertu redzējums par Latvijas galvenajiem nākotnes izaicinājumiem un ietvertas 18 rekomendācijas Latvijas rīcībspolitiku pilnveidei.

Ziņojums tika izskatīts OECD Nodarbinātības, darba un sociālo lietu komitejas 127. sesijā 2015.gada 6.novembrī, kur Latviju pārstāvēja delegācija labklājības ministra Ulda Auguļa vadībā. Komiteja sniedza pozitīvu atzinumu, vienlaikus formālajā lēmumā tika ietverta prasība Latvijai divus gadus pēc pievienošanās OECD informēt par rekomendāciju īstenošanā paveikto. Labklājības ministrija 2018. gada 20. jūnijā iesniedza OECD kopsavilkumu par būtiskākajām sasniegumiem rekomendāciju ieviešanā un 2018.gada 18.oktobrī OECD Nodarbinātības, darba un sociālo lietu komitejā prezentēja rekomendāciju ieviešanā paveikto, tādējādi izpildot formālajā lēmumā noteikto prasību un noslēdzot iestāšanās procesā noteiktā uzdevuma izpildi.

OECD Reviews of Labour Market and Social Policies: Latvia 2016, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264250505-en>

Pētījums par investēšanu jauniešos

Pētījuma mērķis ir izvērtēt Latvijas jauniešu, kas nemācās, nestrādā un neiegūst arodu (NEET jaunieši) profilu un aktivizācijas iespējas. Pētījuma rezultātā tika izstrādātas rekomendācijas NEET jauniešu atbalsta mehānismu uzlabošanai. Pētījuma izstrādi finansēja Latvijas Republikas Nodarbinātības valsts aģentūra Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta “Kompleksi atbalsta pasākumi” (Nr.1DP//1.4.1.1.1./09/IPIA/NVA/001).

Investing in Youth: Latvia, OECD Publishing, Paris <http://dx.doi.org/10.1787/9789264240407-en>

